

Kursplan

Fakulteten för samhällsvetenskap

Institutionen för pedagogik

1GN419 Didaktik och läroplansteori - inriktning förskoleklass och
årskurs 1-6, 7,5 högskolepoäng

Didactics and Curriculum Theory - Pre-School and Years 1-6, 7.5
credits

Huvudområde

Didaktik

Ämnesgrupp

Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1N

Fastställande

Fastställd 2017-12-20.

Reviderad 2024-10-07. Ändring av institutionstillhörighet till Institutionen för
pedagogik

Kursplanen gäller från och med vårtermin 2025.

Förkunskaper

Grundläggande behörighet samt Engelska B, Matematik B, Naturkunskap A,
Samhällskunskap A eller Grundläggande behörighet samt Matematik 2a/2b/2c,
Naturkunskap 1b/1a1+1a2, Samhällskunskap 1b/1a1+1a2

Mål

Kursen syftar till att den studerande utvecklar didaktisk och läroplansteoretisk kunskap
och kompetens. Kursen har ett fokus på de överväganden läraren ställs inför vid
planering, genomförande och utvärdering av undervisning och hur dessa överväganden
också sker i förhållande till vad som utgör den pedagogiska praktikens förutsättningar,

processer och resultat.

Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna:

- visa didaktisk och läroplansteoretisk kunskap och kompetens genom att planera, diskutera och analysera undervisning och andra pedagogiska aktiviteter för den yrkesverksamhet utbildningen avser
- beskriva grunddragen till det svenska och internationella didaktiska och läroplansteoretiska forskningsfältet
- med hjälp av didaktiska modeller diskutera vad som räknas som giltig kunskap och på vilka grunder innehåll väljs ut, organiseras och presenteras
- kritiskt analysera förskoleklassen och skolan ur ett samhälls och individperspektiv med avseende på förutsättningar, processer och resultat
- kritiskt analysera utbildningens politiska styrdokument i ett förändringsperspektiv

Innehåll

Kunskaper om undervisningens och lärandets förutsättningar, process och resultat behandlas genom frågor om urvalet av innehåll, hur lärandemiljöer skapas, vilken strukturering som är att föredra, hur deltagande kan stimuleras, vilken återkoppling på lärandeutfall som är framgångsrik och hur ett önskvärt lärandeutfall tillförsäkras. I kursen problematiseras därmed frågorna om hur medborgarna formas genom utbildningsväsendet och vad/vem som bestämmer vad som räknas som giltig kunskap och på vilka grunder innehåll, kunskaper, erfarenheter och värden väljs ut, organiseras och presenteras inom utbildningsväsendets olika verksamheter.

I didaktiska och läroplansteoretiska modeller och perspektiv är relationerna mellan elev, lärare, innehåll och samhälle centrala liksom frågor om vilka faktorer det är som påverkar förutsättningar, processer och resultat. Innehållsligt behandlas mot nämnda bakgrund läroplanernas konstruktion och grundläggande principer, vad som förvaltas över tid, vad som förändras och vilka krav och förväntningar som riktas mot utbildningsväsendet att utveckla sina ramar, verksamheter och resultat. Didaktiska och läroplansteoretiska aspekter kopplas till läromedel i vid mening, inkluderat s k multimodalitet. Didaktik och läroplansteori diskuteras också ur ett genusperspektiv och ett internationellt perspektiv, studenterna utvecklar härvidlag en jämförande och kritisk förmåga.

Centrala innehållsområden i kursen behandlar på således förskoleklassens, fritidshemmets och skolans uppdrag, styrning och förändring och de didaktiska aspekter som är betydelsefulla i relationen mellan undervisning, fostran och lärande.

Professionsbas och professionell progression

Genom att studenten utvecklar sina didaktiska kunskaper och kompetenser om planering, genomförande och utvärdering samt utvecklar ett reflekterat och distanserat förhållningssätt, där bl.a. läroplaner och läromedel förstås i ett förändringsperspektiv, understödjs en kunskapsbas och professionell progression. Studenten utvecklar en professionell förståelse för att undervisningens och lärandets villkor och förutsättningar ser olika ut bl. a. ur ett genusperspektiv och ett internationellt perspektiv. Studenten tränas härigenom att identifiera och formulera didaktiska problem och att göra

bedömningar med relevans för sin yrkespraktik och med hänsyn taget till olika samhälleliga aspekter.

Vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig progression

Genom att studenten redogör för och kritiskt granskar tidigare forskning, (didaktiska) modeller och (läroplans-) teorier samt reflekterar över hur forskning kan bidra till utvecklande av egen yrkesverksamhet, understöds både en vetenskaplig och professionell progression. I kursen tydliggörs att det finns ett samband mellan vetenskapsteoretiska idéer, pedagogisk filosofi och didaktikens vetenskapliga traditioner och hur läroplaner utformas i olika tider och samhällen. Studenten tränas i att göra innehållsanalyser av läroplaner samt att diskutera och värdera dessa utifrån vetenskaplig teori.

Undervisningsformer

Undervisningen består av föreläsningar, seminarier och gruppuppgifter samt fältstudier. Undervisningsformerna stödjer såväl utvecklandet av en professionell kommunikativ förmåga som en kritisk och demokratisk kompetens. Studenten ges genom beskrivningar, framställningar, analyser och kritiska frågor beredskap att hantera kursinnehållet i relation till de verksamheter och yrkespraktiker utbildningen avser.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Studentens kunskapsutveckling och lärande kommer till uttryck i skriftlig och muntlig kommunikation.

Examinationer sker genom skriftliga hemtentamina och muntliga redovisningar.

Oavsett examinationsform är det den enskilde studentens prestationer som bedöms och betygsätts. Närmare specifikation av examinationsformerna och kriterier för bedömning ges i kursens studiehandledning.

För betyget godkänd ska kursens mål vara uppnådda.

Kursvärdering

Under kursens genomförande eller i nära anslutning till kursen genomförs en kursvärdering. Resultat och analys av kursvärderingen ska återkopplas till de studenter som genomfört kursen och de studenter som deltar vid nästa kurstillfälle.

Kursvärderingen genomförs anonymt. Sammanställningen redovisas för aktuella institutionsorgan och för berört programråd.

Överlappning

Kursen kan inte ingå i examen med annan kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i följande kurs/kurser:

1GN219, 7,5 hp.

Övrigt

Kursen ingår i grundlärarprogrammet.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

Håkansson, Jan & Sundberg, Daniel (2012). *Utmärkt undervisning: framgångsfaktorer i svensk och internationell belysning*. 1. utg. Stockholm: Natur & Kultur, (309 s) ISBN:

9789127133440

Lindström, Gunnar & Pennlert Lars Åke (2012). *Undervisning i teori och praktik – en introduktion i didaktik*. Fundo Förlag, (71 s). ISBN: 9789197558457

Lundgren, Ulf P, Säljö, Roger & Liberg, Caroline (red) (2012). *Lärande, Skola, Bildning – grundbok för lärare*. Stockholm: Natur & Kultur, (valda delar ca 100 s). ISBN: 9789127133709

Skolverket. (2011). *Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lgr11* (20 s).

Wahlström, Ninni (2015) *Läroplansteori och didaktik*, Gleerup: Malmö (173 s) ISBN: 9140687139

Dessutom tillkommer vetenskapliga artiklar och andra artiklar omfattande ca 100 sidor.

Övrig litteratur

Fleischer, Håkan & Kvarnsell, Helena (2015). *Digitalisering som lyfter skolan. Teori möter praktik*. Stockholm: Gothia fortbildning (179 s).

Herrlin, Katarina, Ackesjö, Helena & Frank, Elisabeth (2012). *Förskoleklassens didaktik: möjligheter och utmaningar*. Stockholm: Natur & Kultur, (205 s) ISBN: 9789127132429.

Selander, Staffan & Kress, Gunther (2010). *Design för lärande – ett multimodalt perspektiv*. Stockholm: Norstedts, (173 s). ISBN: 9789113022956.